Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Areatza

Aurkibidea

Udalerria: Areatza

Sarrera

Arratia eskualdean kokatuta dago, Gorbeiaren magalean. Udalerri hauek ditu mugakide: iparraldean Artea, hegoaldean eta ekialdean Zeanuri eta mendebaldean Orozko. Herria izendatzeko bi terminologia erabili izan dira, eta oraindik ere bertako herritarrek biak erabiltzen dituzte euskaraz: Areatza zein Bilaro. Mendebaldeko euskararen barruan Arratiako euskararen barruan kokatzen da areatzar edo billaroztarren hizkera.

Argazkia: Txo

- **Biztanleak**: 1.142
- **Euskaldunak**: %58,92

Ahotsak.eus-eko datu orokorrak

- Hizlariak: **1**
- Zintak: **2**
- Pasarteak: **25**
- Transkribatutakoak: **2**
- Audioak: **0**
- Bideoak: **25**

Proiektuak

- Euskal Herriko Ahotsak

Hizlariak

Maribel Gorostizagoiza Etxezarraga (1940)

Asterri auzoko Barazar baserriko alaba da Maribel. Beraien jaiotetxea herriz Zeanuri den arren, Areatzan egin izan dute bizimodua hurbiltasuna dela-eta, eta berbeta ere bertakoa du. Aita Zeanurikoa zuen eta ama Arantzazukoa. Gazterik hasi zen baserriko beharretan eta Areatzan etxerik etxe esnea saltzen. Bilboko etxe batera neskame lanetan joan zen eta bertan ikasi zuen josten bertako moja batzuekin. Kalera ezkondu zen eta hiru seme-alaben ama da. Aintzinako bizimoduari, ohiturei eta sinismenei buruz aritu da elkarrizketan, besteak beste.

Pasarteak gaika

Herri honetan landu eta transkribatu diren pasarteak, gaika antolatuta.

1. Euskara

1.1. Arratiako oraingo hizkera nahasia

- **Hizlaria(k)**: Gorostizagoiza Etxezarraga, Maribel
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Goiria Mendiolea, Nerea
- **Erref**: AZA-001/002
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:00:31. **Bukatu**: 00:01:06
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai
- **Gaia(k)**:
  Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua
- **Laburpena**: Darabilten hizkera etxekoa eta batuaren arteko nahastea dela dio.

Transkripzioa
Beitu, guk... gure berbetie da geure baserrikoa, lehenaukoa. Ta gero, beti batzen dozu berban bat oingoa edo; sartzen dozu, ba, bitartean, ezta? Baia badaoz berba asko Arratien galdu direzanak; ez direz erabilten. Ze oin apurtxu bat Arratien ein da euskerea nahastu. Batua ez dakigu ta lehengoa ez dotsegu eretxiten berba itea eta pasetan dogu “eta hori”. “Eta hori” zer da? “Hori zubiori. Eta hori”. Zer da hori? Ezebez.

2. Ohiturak eta bizimodua

2.1. Bilbon jaiotakoa

- **Hizlaria(k)**: Gorostizagoiza Etxezarraga, Maribel
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Goiria Mendiolea, Nerea
- **Erref**: AZA-001/006
- **Iraupena**: 0:01:44. **Hasi**: 00:06:06. **Bukatu**: 00:07:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai
- **Gaia(k)**:
  Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
  Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- **Laburpena**: Gerra bukatu zen egunaren urteurrenean jaio zen, Bilbon, umeak jaiotzeko zentru batean.

Transkripzioa
Nire jaio nintzen egune izen zen “El día de la Victoria” gerrea amaituko zan onomastikea hurrengo urtean. Ta eskolan be jai emoten euren umeari. Ta ni jaio nintzen Bilbon “por circunstancias”. Neuken, bueno, nire aite-ta izen zien hamaika neba-arreba eta bat, bi egozan Bilbon ezkondute eta ni baino zahartxoau deuket lehengusu bet. Ta nire ama, gerra ostean ez egoan tranbirik eta autorik eta patxadazko gauzerik eta, ba, joan zirean, ba, koiñetea ezetuten eta umea ezetuten. Ta niri akordeu jaten jaio ein behar dotala. Ta oin dan lekuen e, Hotel Indautxu, han egoan “La mujer y el niño”, han leku bet, ba, andrak eukiten zituzenak, eukiten eurenak... umeak jaioteko leku bet. Maternidadean egoten zan bat, ospitalean beste

bat, eta gero hor egoten zan “La Mujer y El Niño”. Eukiten euren andrak iguala bat pagetan euren, ba, ernari egozanak eta gero, han, ba, eukiten euren umea jaioten. Ta ni han jaio nintzen, 1 de abril. Ta mojea, mojak eroaiten eurien zera, ba, zerori, etxe hori, eta mojeak esan otsen: “pues vas a ser la primera… tienes una canastilla de recién nacido, porque eres la única que estás en parto”. Ta, bueno, jaio nintzen ta nire ama pozik “jo, una canastilla, una canastilla, bitu”, zelango gauzek egongo ziren han barruen, ez? Ta jaio nintzen orden [seguru] joan ei jakon mojea ta esan ei otsen: “pues te ha tomau la delantera otra, a la que le van a poner el nombre de María Victoria”, eta ya me estrellé. Orduxerik hona ya geratu nintzen kanastilla barik... Holan joan da nire bizimodue.

Transkripziorik gabeko pasarteak

Ondorengo pasarteak gaika landuta eta kodifikatuta daude, baina oraindik transkribatu gabe.

1. Lurrak ematen zuenetik bizi (AZA-001/008)

Lurrak ematen zuenetik bizi zen jendea. Esnea saltzen zuten eta handik ateratako diruarekin lortzen zuten etxean eduki ez eta behar zituztenak. Ortua, artoa, babak... denetarik zeukaten. Amamak zaintzen zituen umeak, baita sua ere.

2. Gizonaren mendean ez bizitzeko aukera (AZA-001/009)

Gizonek izaten zuten agintea baina bere amak aurre egiten zion egoerari, injustizia moduan bizi baitzuen.

3. Baserriko lanak urtaroka (AZA-001/011)

Eskolara joan, umeren bat zaindu eta nekazal-lanen bat egin behar izaten zutenez, ez zuten jolasten. Urte osoko baserriko lanak aipatzen ditu.

4. Emakumeen neguko lanak (AZA-001/012)

Emakumeen neguko lanak. Txapinak egitea, artilea goruetan, etxeko arropak josi...

5. Eskolan dena erdaraz (AZA-001/013)

Hamabi urtera arte ibili zen eskolan. Baserri-eskola bazen ere, dena erdaraz irakasten zen bertan. Igandeetan mezatara joaten ziren.

6. Karramarroak batu, egosi eta jan (AZA-001/014)

Auzoko umeak karramarroak batzera joaten ziren errekara eta ondoren basoan leku garbi bat topatu, karramarroak egosi eta jan egiten zituzten. Udaberrian txori bila ibiltzen ziren.

7. Neska-mutilen arteko harremanak gaztaroan (AZA-001/015)

Herrira hamazazpi urte ingururekin jeisten hasi ziren. Mutilekin harremantzen hasi ziren. Neskei mutilekin kontuz ibiltzeko esaten zieten etxean. Sexu-harremanei buruz abereei begira ikasi zuten. Neska eta mutilen arteko desberdintasuna ligatzerakoan.

8. Neskame Bilbora, beste kultura bat jasotzeko (AZA-001/016)

Baserrian etxe inguruko kultura ikasten zen. Beste zerbait ikastekotan joan zen neskame aberatsen etxera. Zer lan egiten zituen kontatzen du. Iluntzetan josten ikastera joaten zen mojetara.

9. Neskameen eta aberatsen bizimodua Bilbon (AZA-001/017)

Bilbon neskame egon zen etxean liburutegi handi bat zegoen eta astia izaten zuenez, hango liburuak irakurtzen zituen. Etxe hartara plantxa egitera eta etxekoak orraztera profesionalak etortzen ziren. Arropatan nabaritu egiten zen zein ziren aberatsak eta zein ez. Bilboko auzoak deskribatzen du.

10. Horacio Etxebarrieta eta senideak (AZA-001/018)

Horacio Etxebarrietari buruzkoak. Haren bi seme Maribel neskame egon zeneko etxeko bi alabarekin zeuden ezkonduta. Haiei buruzko kontuak. Neskame ibili arren, inor baino hobeto bizi zirela dio.

11. Jornal handia neskame lanengatik (AZA-001/019)

Neskame izatetik etxeratu zenean, nobioa topatu eta ezkondu egin zen. Seirehun pezetako jornala zeukan neskame lanagatik. "Galerías Preciados" eta "El Corte Inglés" ireki aurretik, Zazpi kaleetan jende arruntarentzako arropa saltzen zuten.

12. Gizonen mendean ez egoteko modua (AZA-001/020)

Andra-gizonen arteko harremanak. Nola moldatzen zen gizonen mendean ez egoteko.

13. Klausurako mojen ostatura bizitzera (AZA-001/021)

Gizonaren jaiotetxera ezkondu zen, baina handik irten beharra izan zuten. Gero beste etxe batera joan ziren bizitzera; etxe horren istorioa kontatzen du. Klausurako mojen ostatua zen.

14. Argi txikia eta ura etxean (AZA-001/022)

Zeanuriko Barazar baserrian jaiotakoa da, Asterri auzunean. Argindarra herriko errotatik jasotzen zuten. Argia txikia zenez, karburoa erabiltzen zen eta haren ondorioz, etxe asko erretzen ziren. Komuna bazeukaten eta ura bertan ere bai. Abereak ura edatera eramaten zituzten eta neguan itoginetatik batzen zuten ura ematen zieten.

15. Ikuiluko askan bainatzen ahizpak elkarrekin (AZA-001/023)

Ikuiluko aska bat garbitu eta hantxe bainatzen ziren, ahizpak elkar garbituz. Txinbo xaboia egosi egiten zuten eta burua garbitzeko erosoagoa izaten zen. Azkeneko urari ozpina botatzen zioten, ileko korapiloak askatzeko. Beste etxe batzuetan komun lehorrak egoten ziren.

16. Umeen zizareak eta medikutarako eskubiderik eza (AZA-001/024)

Umeek hesteetako zizareak izaten zituzten. Orduan euli asko izaten zelako izan zitekeela uste zuten. Maribelen etxean bazuten zatzarendako lastategia baina etxe askotan ikuluan egoten zen. Ez zuten medikutarako eskubiderik baina ez ziren asko gaixotzen ere.

17. Linuzko izarak eta artilezko mantak (AZA-001/025)

Arropa astean behin garbitzen zuten. Baserri askotan ez zeukaten urik eta hankak ere gutxiago garbitzen zituzten. Izarak linuzko ehunezkoak izaten ziren. Ume askok ohe bakarrean lo egiten zuten. Mantak zelakoak izaten ziren eta zela garbitzen zituzten azaltzen du.

18. Kapaxekin egindako koltxoiak non izaten ziren (AZA-001/026)

Bere etxean ez zituen zurikin edo "kapaxekin" egindako koltxoirik baina ezagutu izan du. Noiz erabiltzen ziren kontatzen du.

19. Errentari eta ugazaben arteko harremana (AZA-001/027)

Errentan bizi zirenek ez zuten diru askorik izaten; zekorrak saltzetik ateratzen zuten dirua bizitzeko. Santo Tomasetako otzarearen edo gabon-otzarearen jatorria azaltzen du: errentariak ugazabari ematen zion. Dirurik ez bazuten, ugazabarentzat lana eginez ordaintzen zuten errenta.

20. Errentariak etxera etortzen zirenekoa (AZA-001/028)

Maribelen familiak bazeukan baserri bat errentan eta gogoan du hango familia noiz etortzen zen.

21. Auzolanerako urdaiazpikoa eta gazta (AZA-001/029)

Auzotarrek elkar laguntzen zuten: garia ebateko, artoa edo babak batzeko... Udako lanetarako urdaiazpikoa, gazta eta horrelakoak gordetzen ziren arto edo gari artean. "Erroldan" joatea zer zen kontatzen du.

22. Kaleko emakumeak baserrira lanera (AZA-001/030)

Kalean bizi ziren emakume batzuk janariaren truke egiten zuten baserrietan lan. Labean egindako artoa gosaltzen zen. Anekdota bat kontatzen du.

23. Arto-opila eta tremesa (AZA-001/031)

Artoz egindako opila zelakoa zen eta zela egiten zuten kontatzen du. Labearen barrenean sartzen zen eta kanporago ogia. Ogi-mota bi izaten zituzten: irinarekin egindako ogia eta bestea tremesa, zaia zeukana. Opila eta tremesa larunbatean eta igande goizean jaten ziren.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-25

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com